UZASADNIENIE

Projekt zawiera propozycje zmian legislacyjnych w zakresie przestępstw związanych z działalnością terrorystyczną. Obowiązek kryminalizacji wynika z konieczności implementacji decyzji ramowej Rady 2008/919/WSiSW z 28 listopada 2008 r. zmieniającej decyzję ramową 2002/475/WSiSW w sprawie zwalczania terroryzmu (Dz. Urz. UE L 330/21 z 9 grudnia 2008 r., dalej jako decyzja ramowa w sprawie terroryzmu). Jako państwo członkowskie Unii Europejskiej Rzeczpospolita Polska jest zobowiązana do wdrożenia przepisów tej decyzji ramowej do krajowego porządku prawnego do dnia 9 grudnia 2010 r.

Celem projektu jest ponadto umożliwienie sądom polskim uznawania w postępowaniu karnym orzeczeń karnych zapadłych w państwach członkowskich Unii Europejskiej pod nieobecność danej osoby na rozprawie, jak również zapewnienie uznania orzeczeń polskich sądów wydanych w analogicznych przypadkach. Wymóg taki wynika z decyzji ramowej Rady 2009/299/WSiSW z 26 lutego 2009 r. zmieniającej decyzje ramowe 2002/584/WSiSW, 2005/214/WSiSW, 2006/783/WSiSW, 2008/909/WSiSW oraz 2008/947/WSiSW i tym samym wzmacniającej prawa procesowe osób oraz ułatwiającej stosowanie zasady wzajemnego uznawania do orzeczeń wydanych pod nieobecność danej osoby na rozprawie (dalej jako decyzja ramowa w sprawie orzeczeń zapadłych pod nieobecność oskarżonego)[1)]. Termin wdrożenia tego aktu prawnego upłynął z dniem 28 marca 2011 r.

Ponadto projektowana ustawa ma na celu transpozycję do prawa polskiego przepisów decyzji ramowej Rady 2008/913/WSiSW z 28 listopada 2008 r. w sprawie zwalczania pewnych form i przejawów rasizmu i ksenofobii za pomocą środków prawnokarnych (dalej jako decyzja ramowa w sprawie rasizmu i ksenofobii)[2)]. Termin implementacji decyzji ramowej upłynął z dniem 28 listopada 2010 r.

Projekt wprowadza ponadto racjonalizatorską korektę art. 240 K.k. określającego typ przestępstwa zaniechania denucjacji w zakresie najpoważniejszych czynów zabronionych.

[1)] Dz. Urz. UE z 27.03.2009 r., L 81 s. 24.
[2)] Dz. Urz. UE z 06.12.2008 r., L 328 s. 55.

ZMIANY W KODEKSIE KARNYM W ZAKRESIE NOWELIZACJI ART. 240 K.K.

1.

Nowelizacja art. 240 K.k. polega na wyeliminowaniu z zakresu normowania tego przepisu typu czynu zabronionego określonego w art. 189a (handel ludźmi). Wprowadzenie sankcjonowanego karnie obowiązku denucjacji w zakresie przestępstwa handlu ludźmi skutkowało niezamierzonymi przez ustawodawcę negatywnymi konsekwencjami społecznymi, w szczególności utrudniało wykonywanie zadań publicznych powierzonych organizacjom pozarządowym w zakresie udzielania pomocy osobom pokrzywdzonym tego rodzaju przestępstwem. Ponadto obowiązek prawny denucjacji stwarzał realne niebezpieczeństwo powtórnej wiktymizacji pokrzywdzonych, którzy nie dopełniali tego obowiązku w odniesieniu do innych osób pokrzywdzonych przestępstwem handlu ludźmi, o których wiedzę czerpali z własnych doświadczeń wynikających bezpośrednio z faktu popełnienia na ich szkodę tego przestępstwa.

ZMIANY W KODEKSIE KARNYM ZWIĄZANE Z DZIAŁALNOŚCIĄ TERRORYSTYCZNĄ

2.

Decyzja ramowa 2008/919/WSiSW zmienia art. 3 wcześniejszej decyzji ramowej 2002/475/WSiSW, poszerzając katalog „przestępstw związanych z działalnością terrorystyczną”. Państwa członkowskie zostały zobowiązane do kryminalizacji publicznego nawoływania do popełnienia przestępstwa terrorystycznego, rekrutacji na potrzeby terroryzmu oraz szkolenia na potrzeby terroryzmu.

Zgodnie z pkt 11 preambuły odpowiednie kary i sankcje powinny być przewidziane za umyślne popełnienie wymienionych przestępstw zarówno przez osoby fizyczne, jak i prawne.

Zobowiązanie do kryminalizacji zasadniczo tych samych zachowań zawiera Konwencja Rady Europy o zapobieganiu terroryzmowi (Dz. U. z 2008 r. Nr 161, poz. 998).

3.

Zgodnie z definicją określoną w art. 3 ust. 1 lit. a) decyzji ramowej, istotą przestępstwa

publicznego nawoływania do popełnienia przestępstwa terrorystycznego jest rozpowszechnianie lub innego rodzaju udostępnienie przekazu do publicznej wiadomości z zamiarem nakłonienia do popełnienia przestępstwa terrorystycznego (określonego w decyzji ramowej 2002/475/WSiSW), jeżeli takie zachowanie, niezależnie od tego czy stanowi bezpośrednie nakłanianie do popełnienia przestępstw terrorystycznych, stwarza niebezpieczeństwo, że jedno lub więcej takich przestępstw może zostać popełnionych.

Na gruncie prawa polskiego tak określone zachowanie odpowiada przestępstwu publicznego nawoływania użytego w art. 255 § 1 K.k., popełnionemu w zamiarze bezpośrednim.

4.

Art. 3 ust. 1 lit. c) decyzji ramowej definiuje przestępstwo prowadzenia szkoleń na potrzeby terroryzmu. Przestępstwo to zostało zdefiniowanie jako dostarczanie wskazówek dotyczących metod lub technik, w tym w szczególności tych wymienionych w decyzji ramowej, na potrzeby popełnienia (przez inną osobę) jednego z przestępstw terrorystycznych, przy czym sprawca musi mieć świadomość, że przekazywane umiejętności będą w tym celu wykorzystane. Takie zachowanie spełnia przesłanki pomocnictwa z art. 18 § 3 K.k. Należy wskazać, że art. 4 decyzji ramowej 2002/475/WSiSW nakłada obowiązek penalizacji form zjawiskowych wskazanego czynu zabronionego. Wymóg ten wydaje się spełniony przy zastosowaniu akceptowanej zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2003 r., I KZP 11/03, OSNKW 2003, z. 11 – 12, poz. 89) konstrukcji tzw. łańcuszkowego pomocnictwa do pomocnictwa.

Dodatkowo, gdy szkolenia przybierają postać nawiązującą do potocznego znaczenia tego słowa, tj. przeprowadzanie instruktażu dla określonej grupy osób, jak się wydaje, będą mogły być również kwalifikowane, jako „branie udziału w zorganizowanej grupie” z art. 258 K.k.

Problem powstaje, w przypadku gdy zachowanie sprawcy nie jest ukierunkowane na konkretną osobę czy grupę osób, np. materiały instruktażowe dotyczące popełniania przestępstw o charakterze terrorystycznym umieszczone są na stronach internetowych, dostępnych dla nieograniczonej liczby osób. Takie zachowania pozostawałyby w obecnym stanie prawnym bezkarne. Lukę tę zapełnia proponowana zmiana Kodeksu karnego polegająca na dodaniu nowego przepisu kryminalizujacego rozpowszechnianie lub publiczne prezentowanie informacji w zamiarze, aby zostało popełnione przestępstwo o charakterze terrorystycznym (art. 255a).

5.

Przestępstwo „rekrutacji na potrzeby terroryzmu” określone w art. 3 ust. 1 lit. b) decyzji ramowej znajduje odzwierciedlenie w obecnie obowiązujących przepisach Kodeksu karnego, które zapewniają kryminalizację w zakresie wskazanym w definicji przestępstwa (art. 18 § 2 oraz art. 255 § 1 i 2 K.k).

ZMIANY W KODEKSIE POSTĘPOWANIA KARNEGO ZWIĄZANE Z DECYZJĄ RAMOWĄ W SPRAWIE ORZECZEŃ ZAPADŁYCH POD NIEOBECNOŚĆ OSKARŻONEGO

6.

Jednym z głównych celów Unii Europejskiej jest stworzenie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Służy temu rozwój współpracy policyjnej i sądowej. Podstawową rolę w tym zakresie odgrywa zasada wzajemnego uznawania orzeczeń sądowych. Została ona określona w konkluzjach z posiedzenia Rady Europejskiej w Tampere z 15 i 16 października 1999 r. mianem „kamienia węgielnego” współpracy sądowej w Unii Europejskiej. Następnie została ona rozwinięta w kolejnych programach Rady Europejskiej, określających kierunki rozwoju Unii Europejskiej na lata 2005 – 2009 (program haski z 2004 r.) oraz na lata 2010 – 2014 (program sztokholmski z 2009 r.). Konsekwencją tego procesu była zmiana form współpracy sądowej w sprawach karnych między państwami członkowskimi UE, z tradycyjnych metod właściwych dla prawa międzynarodowego na bezpośrednie uznawanie i wzajemne wykonywanie orzeczeń przez organy wymiaru sprawiedliwości.

Decyzja ramowa w sprawie orzeczeń zapadłych pod nieobecność oskarżonego odnosi się do następujących pięciu decyzji ramowych określających formy współpracy między państwami członkowskimi UE przy wykorzystaniu zasady wzajemnego uznawania orzeczeń w sprawach karnych:

– decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (dalej jako decyzja ramowa w sprawie ENA)[3)],

[3)] Dz. Urz. UE z 18.07.2002 r., L 190 s. 1.

– decyzji ramowej Rady 2005/214/WSiSW z 24 lutego 2005 r. w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznawania do kar o charakterze pieniężnym (dalej jako decyzja ramowa w sprawie uznawania kar o charakterze pieniężnym)[4)],

– decyzji ramowej Rady 2006/783/WSiSW z 6 października 2006 r. w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznawania do nakazów konfiskaty (dalej jako decyzja ramowa w sprawie uznawania nakazów konfiskaty)[5)],

– decyzji ramowej Rady 2008/909/WSiSW z 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności lub inny środek polegający na pozbawieniu wolności – w celu wykonania tych wyroków w Unii Europejskiej (dalej jako decyzja ramowa w sprawie uznawania wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności)[6)],

– decyzji ramowej Rady 2008/947/WSiSW z 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków i decyzji w sprawie zawieszenia lub warunkowego zwolnienia w celu nadzorowania przestrzegania warunków zawieszenia i obowiązków wynikających z kar alternatywnych (dalej jako decyzja ramowa w sprawie uznawania wyroków w zawieszeniu i warunkowego zwolnienia)[7)].

Implementacja dwóch ostatnich z wyżej wymienionych dyrektyw nie jest objęta ramami niniejszego projektu.

7.

Decyzja ramowa w sprawie orzeczeń zapadłych pod nieobecność oskarżonego ujednolica przesłanki uznawania i odmowy uznawania orzeczeń zapadłych pod nieobecność oskarżonego w toku postępowania karnego i jednocześnie zwiększa zakres gwarancji procesowych przyznanych oskarżonemu. Wymienione decyzje ramowe w odmienny sposób określały konsekwencje wydania orzeczenia pod nieobecność oskarżonego.

W decyzji ramowej w sprawie ENA uzależniono uwzględnienie orzeczenia wydanego in absentia od gwarancji państwa wydającego nakaz, że zapewni możliwość złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy oraz udział podczas wydania orzeczenia w państwie

[4)] Dz. Urz. UE z 22.03.2005 r., L 76 s.16.
[5)] Dz. Urz. UE z 24.11.2006 r., L 328 s. 59.
[6)] Dz. Urz. UE z 05.12.2008 r., L 327 s. 27.
[7)] Dz. Urz. UE z 16.12.2008 r., L 337 s. 102.

wydającym. Wydanie orzeczenia in absentia miało miejsce, gdy oskarżony nie został wezwany do osobistego stawiennictwa lub w jakikolwiek inny sposób powiadomiony o dacie i miejscu rozpoznania sprawy (art. 5 pkt 1).

Pozostałe spośród wymienionych decyzji ramowych przewidywały, że wydanie orzeczenia pod nieobecność stanowi fakultatywną podstawę odmowy uznania decyzji ostatecznych wydanych w innych państwach członkowskich, wskutek niedochowania gwarancji procesowych. Odmiennie jednak określały warunki wydania orzeczenia pod nieobecność danej osoby. W przypadku decyzji ramowej w sprawie uznawania kar o charakterze pieniężnym (art. 7 ust. 2g), decyzji ramowej w sprawie uznawania wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności (art. 9 ust. 1i) oraz decyzji ramowej w sprawie uznawania wyroków w zawieszeniu i warunkowego zwolnienia (art. 11 ust. 1h) warunkiem uznania orzeczenia za zaoczne był brak osobistego uczestnictwa oskarżonego w rozprawie i niezawiadomienie go o postępowaniu. W odniesieniu do decyzji ramowej w sprawie uznawania nakazów konfiskaty warunkiem uznania orzeczenia za wydane pod nieobecność oskarżonego był dodatkowo brak udziału obrońcy (art. 8 ust. 2e).

8.

Decyzja ramowa w sprawie orzeczeń zapadłych pod nieobecność oskarżonego nie tylko zapewnia ujednolicenie przesłanek uznawania orzeczeń wydanych pod nieobecność danej osoby, ale również wzmacnia jej uprawnienia procesowe (art. 1 ust. 1 decyzji ramowej). Wprawdzie wprowadza ona zmiany w każdej z wymienionych decyzji ramowych, niemniej jednak zakres tych zmian jest jednolity. Polegają one na ustanowieniu zasady, zgodnie z którą wydanie orzeczenia pod nieobecność oskarżonego stanowi fakultatywną przesłankę odmowy uznania takiego orzeczenia (art. 2 pkt. 1, 3 pkt. 1 lit. b, 4 pkt. 1, 5 pkt. 1 i art. 6 pkt. 1). Jednocześnie określa trzy wspólne wyjątki, uniemożliwiające odmowę uznania i wykonania orzeczenia wydanego pod nieobecność oskarżonego. Są one następujące:

– jeżeli oskarżony został wezwany osobiście do stawiennictwa na rozprawie lub w inny sposób osobiście poinformowany o terminie i miejscu rozprawy oraz pouczony o możliwości wydania orzeczenia na wypadek niestawiennictwa,

– jeżeli oskarżony był reprezentowany przez obrońcę (niezależnie od sposobu jego powołania),

– jeżeli oskarżony, któremu doręczono orzeczenie wydane pod nieobecność i po pouczeniu go o prawie do wniesienia środka zaskarżenia bądź wniosku o ponowne rozpoznanie sprawy, oświadczył, że nie kwestionuje orzeczenia lub nie złożył w terminie środka zaskarżenia.

9.

Ponadto, w decyzji ramowej w sprawie ENA wprowadzona została dodatkowa przesłanka uniemożliwiająca odmowę uznania i wykonania orzeczenia wydanego pod nieobecność oskarżonego. Dotyczy ona sytuacji, w których orzeczenie stanowiące podstawę wydania ENA nie zostało oskarżonemu doręczone, lecz organ państwa wydania nakazu oświadczy, że zostanie jej bezzwłocznie doręczone osobiście po jej przekazaniu wraz z pouczeniem o prawie do ponownego rozpoznania sprawy lub do złożenia odwołania oraz o terminie złożenia stosownego wniosku.

W prawie polskim możliwość prowadzenia rozprawy lub posiedzenia, a także wydania orzeczenia pod nieobecność oskarżonego uzależniona jest od skutecznego doręczenia mu wezwania o terminie rozprawy lub posiedzenia. Skuteczne zawiadomienie o terminie rozprawy (art. 377 § 1 i 3 K.p.k.), jak również prowadzenie rozprawy, choćby częściowo z udziałem oskarżonego (art. 376 § 1 i 2 K.p.k) wyłącza konieczność doręczenia mu orzeczenia, które nie jest traktowane jako zaoczne. Sytuacja taka dotyczy rezygnacji z udziału w rozprawie, samowolnego wydalenia się z sali rozpraw lub wprawienia się przez oskarżonego w stan niezdolności do udziału w rozprawie. W tych wypadkach decyzja ramowa nie znajdzie zastosowania, bowiem ma ona na celu wprawdzie wzmocnienie uprawnień procesowych osób, wobec których toczy się postępowanie karne, tym niemniej przy uwzględnieniu starań danej osoby o uzyskanie informacji odnośnie do toczącej się przeciwko niej sprawie, jak również woli udziału w jej toku (art. 1 ust. 1 w zw. z motywem 8). Nie dotyczy to jednak wypadków, gdy zebrane dowody wskażą, że oskarżony nie został powiadomiony o kolejnych terminach rozprawy, jak również o możliwości wydania wyroku pod jego nieobecność.

Decyzja ramowa może natomiast znaleźć zastosowanie w tych rodzajach postępowań, gdzie zasadą jest dopuszczalność prowadzenia postępowania pod nieobecność oskarżonego (tak w trakcie rozprawy, jak również na posiedzeniu) oraz istnieje wymóg doręczenia mu orzeczenia. Dotyczy to:

– postanowień uzupełniających odnośnie do przepadku przedmiotów (art. 420 § 3 K.p.k.),

– wyroków wydanych na posiedzeniu (wyroki wydawane w trybie art. 343 K.p.k., czy wyroki warunkowo umarzające postępowanie na podstawie art. 342 § 1 K.p.k.),

– wyroku zaocznego – jeżeli oskarżony, któremu doręczono wezwanie, nie stawił się na rozprawę główną, podobnie jak jego obrońca (art. 479 § 1 K.p.k.),

– wyroków w sprawach podlegających rozpoznaniu w postępowaniu nakazowym (art. 500 § 1 K.p.k.),

– orzeczeń w postępowaniu karnoskarbowym w stosunku do nieobecnych (art. 173 – 177 K.k.s).

10.

W polskim prawie skuteczną formą doręczenia korespondencji jest zarówno doręczenie bezpośrednie, pośrednie jak i zastępcze (rozdział 15 Kodeksu postępowania karnego). Tymczasem decyzja ramowa preferuje doręczenie osobiste lub inną formę zapewniającą bezpośrednie uzyskanie przez oskarżonego informacji o czasie i miejscu rozprawy. Wydaje się tym samym, że dokonanie zmian dotyczących modelu doręczeń w prawie polskim nie jest celowe. Mogłoby to rodzić bardzo poważne skutki systemowe.

Konieczne jest zatem nie tyle dokonanie zmiany systemu doręczeń, co zapewnienie możliwości zakwestionowania prawomocnego orzeczenia wydanego pod nieobecność danej osoby z tego względu, że nie uzyskała informacji o rozprawie lub posiedzeniu albo o treści orzeczenia i sposobie jego zaskarżenia. Projektodawcy są zdania, że możliwość ta powinna obejmować nie tylko postępowania prowadzone w konsekwencji wdrożenia instrumentów europejskich, których decyzja ramowa bezpośrednio dotyczy. Implementacja decyzji ramowej w taki, zawężony sposób, prowadziłaby do ustanowienia podwójnych standardów doręczania zawiadomień orzeczeń w ramach polskiej procedury karnej. Standard wyższy odnosiłby się do niektórych postępowań w sprawach karnych ze stosunków międzynarodowych, standard niższy zaś do wszystkich pozostałych. Wydaje się to nie do pogodzenia z zasadą równości wobec prawa, przewidzianą w art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W tym celu projekt przewiduje zamieszczenie w rozdziale 56 Kodeksu postępowania karnego kolejnej podstawy wznowienia postępowania. Stanowić ona będzie istotną gwarancję procesową odnoszącą się do tych sytuacji, w których pomimo skutecznego zastępczego doręczenia wezwania lub zawiadomienia, do oskarżonego nie dotarła informacja o terminie i miejscu rozprawy lub posiedzenia. Do sytuacji takiej może dojść m.in. w przypadku nieprzekazania oskarżonemu przez domownika odebranej przesyłki (np. w przypadku konfliktu rodzinnego lub zaniedbania) lub zastępczego doręczenia orzeczenia za

pośrednictwem poczty (w przypadku gdy nie zachodzi obowiązek poinformowania o terminie posiedzenia – art. 500 § 4 K.p.k). Z tego względu projekt przewiduje dodanie w Kodeksie postępowania karnego art. 540b, umożliwiającego wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem, gdy oskarżony nie uzyskał informacji o wyznaczonym terminie i miejscu rozprawy i nie został pouczony o możliwości wydania orzeczenia pod jego nieobecność, jak również, gdy nie doręczono mu orzeczenia wraz z pouczeniem o sposobie jego zaskarżenia, pomimo takiego obowiązku. Brak doręczenia przez zobowiązanego (np. pracownika zakładu pracy, sołtysa, itd.), bądź przez właściwy organ postępowania orzeczenia wraz z pouczeniem o terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia uniemożliwia oskarżonemu ocenę treści orzeczenia i jego zaskarżenie, przez co stanowi ograniczenie prawa do obrony. Z tego względu uchybienie wymogów określonych w art. 100 § 2 i 3 K.p.k. oraz art. 479 § 1 K.p.k. stanowi także dodatkową przesłankę wznowienia postępowania. Zważywszy na to, że decyzja ramowa koncentruje się na skuteczności doręczenia zawiadomienia, bądź orzeczenia, poza zakresem zastosowania projektowanego art. 540b pozostają sytuacje, w których przewidziano fikcję prawną doręczenia. Dotyczy to odmowy przyjęcia pisma przez adresata (art. 136 § 1 K.p.k.) oraz uznania za skutecznie doręczone pisma wysłanego na adres wskazany przez adresata (art. 139 § 1 K.p.k.). Wynika to z wyłączenia możliwości korzystania przez sprawcę z podstaw wznowienia postępowania, gdy brak informacji o orzeczeniu wynikał z jego negatywnej postawy, obstrukcji procesowej, bądź zaniedbania.

Przyjęcie takiego rozwiązania nie pozostaje w sprzeczności z decyzją ramową w sprawie orzeczeń zapadłych pod nieobecność oskarżonego. Należy zwrócić uwagę, że preambuła wspomnianego aktu prawnego powołuje się na orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, zgodnie z którym, decydując o tym, czy sposób przekazania informacji wystarcza, aby dana osoba dowiedziała się o rozprawie, szczególną uwagę można byłoby w stosownych przypadkach zwrócić także na starania danej osoby o uzyskanie skierowanych do niej informacji.

Jeżeli dana osoba utrudnia postępowanie karne, a tym samym nie podejmuje wskazanych starań, należałoby uznać, że rezygnuje ona z prawa do stawiennictwa. Można w tym zakresie przywołać orzeczenia ETPCz w sprawach Somogyi v. Italy, wyrok z dnia 10.11.2004, nr 67972/01, str. 10, pkt 66, zob. Colozza v. Italy, wyrok z dnia 12.02.1985, nr 9024/80, str. 14, pkt 27. Z orzeczeń tych wynika, że nie dochodzi do naruszenia prawa do

rzetelnego procesu, gdy osoba „jednoznacznie zrezygnuje z prawa do stawiennictwa przed sądem i obrony”.

Omawiana podstawa wznowienia postępowania ma charakter fakultatywny. Do oceny sądu pozostawiono ocenę, czy wznowienie postępowania w konkretnej sprawie byłoby celowe. Nie zawsze bowiem uchybienie obowiązkowi doręczenia np. orzeczenia skutkować będzie ograniczeniem praw procesowych oskarżonego. Jako przykład można podać niedoręczenie lub wadliwe doręczenie wyroku wydanego na posiedzeniu, wobec którego bieg terminu do złożenia środka zaskarżenia rozpoczął się z dniem jego ogłoszenia, nie zaś doręczenia stronie (tzw. doręczenie informacyjne). Wznowienie postępowania w takiej sytuacji byłoby całkowicie nieuzasadnione. Uprawnienie do złożenia wniosku o wznowienie postępowania w oparciu o przesłanki projektowanego przepisu ograniczono pod względem podmiotowym – wyłącznie do osoby oskarżonego, a także wprowadzono ograniczenie czasowe do złożenia tego rodzaju wniosku, wskazując, że o wznowienie postępowania oskarżony będzie mógł wystąpić w terminie zawitym miesiąca od dnia, w którym dowiedział się o zapadłym wobec niego orzeczeniu. Powyższa regulacja ma na celu zagwarantowanie oskarżonemu, w przypadkach określonych w projektowanym art. 540b, prawa do żądania pełnego merytorycznego rozpoznania jego sprawy, wyznaczając jednocześnie odpowiedni termin do zgłoszenia tego żądania, co w założeniu ma zapewnić większą stabilność orzeczeń, uniemożliwiając ich wzruszenie, po upływie niejednokrotnie znacznego czasu od chwili, kiedy oskarżony dowiedział się o orzeczeniu i mógł podjąć przewidziane prawem czynności.

W ramach projektowanych zmian odstąpiono od implementacji przewidzianej w art. 3 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie orzeczeń zapadłych pod nieobecność oskarżonego dodatkowej przesłanki odmowy uznania i wykonania wprowadzonej do decyzji ramowej 2005/215/WSiSW (art. 7 ust. 2 lit. j)). Wynika to z dwóch powodów. Po pierwsze, włączenie przesłanki opartej na niestawiennictwie danej osoby jest już dokonane wskutek zmiany art. 611fg pkt 10 K.p.k., który odnosi się co do zasady do sytuacji, gdy orzeczenie zapada pod nieobecność danej osoby, która została prawidłowo zawiadomiona o terminie rozprawy lub posiedzenia. Po drugie, przesłanka ta uwzględnia specyfikę rozwiązań prawnych tych państw członkowskich, których systemy przewidują pisemną procedurę w odniesieniu do spraw mniejszej wagi, gdzie może być orzeczona kara finansowa pod nieobecność danej osoby, o ile rezygnuje ona z udziału w niej i nie kwestionuje zasadności sprawy. Ten rodzaj procedury nie jest znany prawu polskiemu, z tych powodów nie ma potrzeby tworzenia

dodatkowej przesłanki odmowy, która byłaby i tak pochłonięta treścią znowelizowanego art. 611 fg pkt 10 K.p.k.

11.

W celu należytej implementacji niezbędne jest jednak wyraźne wskazanie obowiązku dostosowania treści pouczeń zawartych na wezwaniach i zawiadomieniach o możliwości wydania orzeczenia na wypadek niestawiennictwa oskarżonego na rozprawie lub posiedzeniu. Tylko wówczas oskarżony będzie świadomy, że jego niestawiennictwo na rozprawie lub posiedzeniu nie będzie stanowić przeszkody do wydania orzeczenia i zakończenia postępowania. Doprecyzowania w tym zakresie wymaga § 73 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2007 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych[8)].

Konsekwencją odmiennego uregulowania przesłanek uznawania orzeczeń zapadłych pod nieobecność oskarżonego w wymienionych powyżej decyzjach ramowych jest także konieczność zmiany art. 607r, art. 611fg pkt 10 oraz art. 611fw § 1 pkt 8 K.p.k. Wskazane przepisy zawierają normy implementujące regulacje zawarte w decyzji ramowej w sprawie ENA, decyzji ramowej w sprawie uznawania kar o charakterze pieniężnym oraz decyzji ramowej w sprawie uznawania nakazów konfiskaty. Ich zmiana nastąpi przez wprowadzenie wspólnej fakultatywnej przesłanki odmowy wykonania orzeczenia wydanego pod nieobecność danej osoby, a w przypadku 607r K.p.k. – także przesłanki specyficznej, które zostały omówione powyżej. W rozdziale 65b Kodeksu postępowania karnego konieczne jest również uchylenie art. 607u, wobec skreślenia wdrażanego przez ten przepis art. 5 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA.

Zmiany wymaga również sposób określenia orzeczeń wydanych pod nieobecność danej osoby. Dotychczas we wskazanych przepisach Kodeksu postępowania karnego operowano pojęciem wyroku zaocznego, co nie odzwierciedlało oficjalnego tłumaczenia decyzji ramowych na język polski. Pozostawienie tego terminu w obecnym kształcie mogłoby okazać się sprzeczne z celem decyzji ramowej w sprawie orzeczeń zapadłych pod nieobecność oskarżonego (art. 1 ust. 3). Wydanie orzeczenia pod nieobecność danej osoby jest pojęciem szerszym od wyroku zaocznego również na gruncie Kodeksu postępowania karnego. Przewiduje on, oprócz postępowania uproszczonego, w którym może być wydany wyrok

[8)] Dz. U. z 2007 r. Nr 38, poz. 249, z późn. zm.

zaoczny, inne możliwości wydania orzeczenia pod nieobecność oskarżonego na rozprawie lub posiedzeniu.

Decyzja ramowa w sprawie uznawania wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności, jak również decyzja ramowa w sprawie uznawania wyroków w zawieszeniu i warunkowego zwolnienia nie zostały jeszcze poddane transpozycji do polskiego porządku prawnego. Termin ich implementacji mija odpowiednio dnia 5.12.2011 r. (art. 29 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie uznawania wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności) oraz dnia 6.12.2011 r. (art. 25 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie uznawania wyroków w zawieszeniu i warunkowego zwolnienia). W procesie ich przyszłego wdrażania konieczne będzie uwzględnienie zmian wprowadzanych do nich przez decyzję ramową w sprawie orzeczeń zapadłych pod nieobecność oskarżonego.

ZMIANY W USTAWIE O ODPOWIEDZIALNOŚCI PODMIOTÓW ZBIOROWYCH ZA CZYNY ZABRONIONE POD GROŹBĄ KARY ZWIĄZANE Z DECYZJĄ RAMOWĄ W SPRAWIE RASIZMU I KSENOFOBII

12.

Celem tego instrumentu prawnego jest zbliżenie przepisów karnych obowiązujących w państwach członkowskich UE, ukierunkowanych na zwalczanie rasizmu i ksenofobii. W szczególności chodzi o zapewnienie, aby we wszystkich państwach członkowskich te same czyny uznawane były za przestępstwa oraz aby osobom fizycznym i prawnym, które się ich dopuściły lub są za nie odpowiedzialne, groziły skuteczne, proporcjonalne i odstraszające sankcje.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 (a) i (b) decyzji ramowej w sprawie rasizmu i ksenofobii każde państwo powinno zapewnić karalność umyślnego publicznego nawoływania do przemocy lub nienawiści skierowanej przeciwko grupie osób, którą definiuje się według rasy, koloru skóry, wyznawanej religii, pochodzenia albo przynależności narodowej lub etnicznej, lub przeciwko członkowi takiej grupy, także przez publiczne rozpowszechnianie lub rozprowadzanie tekstów, obrazów lub innych materiałów.

W prawie polskim publiczne nawoływanie do nienawiści zostało stypizowane w art. 256 Kodeksu karnego („Kto publicznie […] nawołuje do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych albo ze względu na bezwyznaniowość…”). W dniu 8 czerwca 2010 r. weszła w życie zmiana tego przepisu,

zgodnie z którą dotychczasowa jego treść została oznaczona jako § 1, dodany natomiast został § 2, stanowiący, że: „tej samej karze podlega, kto w celu rozpowszechniania produkuje, utrwala lub sprowadza, nabywa, przechowuje, posiada, prezentuje, przewozi lub przesyła druk, nagranie lub inny przedmiot, zawierające treść określoną w § 1 albo będące nośnikiem symboliki faszystowskiej, komunistycznej lub innej totalitarnej…”[9]. Publiczne nawoływanie do przemocy przeciwko osobie lub grupie osób może być natomiast zakwalifikowane z art. 119 § 2 K.k. (publiczne nawoływanie do przemocy lub groźby z pobudek rasistowskich lub ksenofobicznych), z art. 255 § 1 lub 2 K.k. (publiczne nawoływanie do popełnienia przestępstwa) albo z art. 255 § 3 K.k. (publiczne pochwalanie popełnienia przestępstwa). Tym samym przepisy prawa polskiego w pełni odpowiadają, dyspozycjom zawartym w art. 1 ust. 1 (a) i (b) decyzji ramowej w sprawie rasizmu i ksenofobii. Transpozycja decyzji ramowej nie wymaga zatem w tym zakresie podejmowania żadnych prac legislacyjnych.

13.

Art. 1 ust. 1 (c) i (d) decyzji ramowej w sprawie rasizmu i ksenofobii zobowiązuje państwa członkowskie do penalizacji publicznego aprobowania, negowania lub rażącego pomniejszania zbrodni ludobójstwa, zbrodni przeciwko ludzkości, zbrodni wojennych oraz zbrodni przeciwko pokojowi skierowanych przeciwko grupie osób, którą definiuje się według rasy, koloru skóry, wyznawanej religii, pochodzenia albo przynależności narodowej lub etnicznej, lub przeciwko członkowi takiej grupy, jeżeli czyny takie mogą podburzać do przemocy lub wzbudzać nienawiść skierowaną przeciwko tej grupie lub jej członkowi.

Należy przy tym zaznaczyć, że art. 1 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie rasizmu i ksenofobii pozwala państwom członkowskim na kryminalizację tylko takich czynów, które mogą spowodować zakłócenie porządku publicznego lub które stanowią groźbę, obrazę albo zniewagę. Użyty łącznik „lub” (ang. „either…or”) ma charakter względnie rozłączny. Wobec tego, dla wywiązania się z obowiązku implementacji, niezbędna jest kryminalizacja co najmniej groźby, obrazy i zniewagi na tle rasistowskim lub ksenofobicznym.

Groźba na tle rasistowskim i ksenofobicznym jest penalizowana przez art. 119 K.k. Przepis ten kryminalizuje ponadto stosowanie przemocy z pobudek rasistowskich i ksenofobicznych oraz nawoływanie do przemocy lub groźby. Obraza i zniewaga, a także naruszenie nietykalności cielesnej z pobudek rasistowskich i ksenofobicznych, są stypizowane

[9] Dz. U. z 2009 r. Nr 206, poz. 1589.

w art. 257 K.k. Uzupełnieniem tych przepisów jest art. 256 K.k., penalizujący nawoływanie do nienawiści z pobudek rasistowskich i ksenofobicznych.

14.

Projekt przyjmuje model implementacji przewidziany w art. 1 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie rasizmu i ksenofobii. W takim przypadku dla dokonania pełnej transpozycji tej decyzji ramowej do polskiego porządku prawnego konieczna jest jedynie nowelizacja ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary. Zmiana ta, przewidziana w art. 3 projektu, polega na uzupełnieniu katalogu przewidzianego w art. 16 ust. 1 pkt 9 tej ustawy o czyny z art. 119 i 255 K.k.

Art. 1 ust. 4 decyzji ramowej w sprawie rasizmu i ksenofobii przewiduje ponadto, że przy przyjęciu decyzji ramowej lub później, każde państwo członkowskie może złożyć oświadczenie, że negowanie lub rażące pomniejszanie przestępstw, o których mowa w ust. 1 lit. (c) lub (d), będzie w tym państwie karalne tylko wtedy, gdy przestępstwo to zostanie ostatecznie stwierdzone przez sąd krajowy lub trybunał międzynarodowy. W opinii projektodawcy potrzeba taka nie istnieje. Planowany sposób transpozycji decyzji ramowej skupia się na działaniach, stanowiących groźbę, obrazę albo zniewagę. Tym samym aprobowanie, negowanie lub pomniejszanie zbrodni, o których mowa w powołanych przepisach, nie będzie wyczerpywać znamion przestępstwa, jeżeli nie będzie się łączyć z groźbą, obrazą lub zniewagą. Proponowana koncepcja przesuwa środek ciężkości z samego negowania zbrodni na rezultat tego zachowania. Groźba, obraza lub zniewaga popełnione z pobudek rasistowskich i ksenofobicznych podlegają według prawa polskiego karze bez względu na ich dalsze tło faktyczne. Oznacza to, że dla bytu przestępstwa z art. 119, 256 lub 257 K.k. nieistotny jest wymóg potwierdzenia przez sąd krajowy lub trybunał międzynarodowy popełnienia zbrodni, której dotyczy wspomniane zachowanie. Sam fakt popełnienia lub niepopełnienia zbrodni ma drugorzędne znaczenie, jeżeli zachowanie osoby aprobującej, negującej lub pomniejszającej te zbrodnie wyczerpuje znamiona groźby, obrazy lub zniewagi dokonanej z pobudek rasistowskich lub ksenofobicznych.

Ponadto złożenie wspomnianej deklaracji mogłoby pozostawać w sprzeczności z regułą jurysdykcyjnej samodzielności sądu karnego, wyrażoną w art. 8 § 1 K.p.k., zgodnie z którą sąd karny rozstrzyga samodzielnie zagadnienia faktyczne i prawne. Regułę tę wywodzi się z zasady autonomii sądów, zawartej w art. 173 Konstytucji RP. Istnieje zatem obawa, że

złożenie przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej deklaracji faktycznie ograniczającej zakres kognicji sądu karnego, prowadziłoby do naruszenia wspomnianego standardu konstytucyjnego.

POZOSTAŁE ZMIANY W USTAWIE O ODPOWIEDZIALNOŚCI PODMIOTÓW ZBIOROWYCH ZA CZYNY ZABRONIONE POD GROŹBĄ KARY

15.

Decyzja ramowa w sprawie terroryzmu, zakłada odpowiedzialność osób prawnych za czyny, których penalizacja została przewidziana w tym instrumencie. W związku z tym konieczne było dokonanie odpowiedniej zmiany w ustawie o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary, tak aby katalog tych czynów odpowiadał wymogom wskazanego aktu prawnego.

16.

W związku z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2009 r. sygn. IV KK 427/08, w którym stwierdził on, że obecne brzmienie art. 5 ustawy prowadzi do trudnego do zaakceptowania ze względów aksjologicznych pominięcia odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny popełnione przez osoby zarządzające nimi i przynoszące im korzyści, powstała konieczność znowelizowania tego przepisu. Projekt wychodzi naprzeciw tej potrzebie, uzupełniając dotychczasowe rozwiązanie o przepis, zgodnie z którym podmiot zbiorowy podlegałby odpowiedzialności także wówczas, jeżeli do popełnienia czynu zabronionego doszłoby w wyniku wadliwej działalności tego podmiotu, podczas gdy zachowanie należytej staranności mogło prowadzić do uniknięcia popełnienia takiego czynu.

Z koncepcją tą koresponduje propozycja nowelizacji art. 3 ust. 4a ustawy, w którym określono relacje między osobą fizyczną, sprawcą czynu zabronionego będącym przedsiębiorcą a podmiotem zbiorowym.

W omawianym zakresie projekt jest tożsamy z propozycją zawartą w pierwotnym rządowym projekcie ustawy nowelizującej ustawę o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych (druk sejmowy nr 3837 Sejmu IV kadencji).

PRZEPIS PRZEJŚCIOWY

17.

Z uwagi na to, że nie wszystkie państwa członkowskie są w stanie dokonać implementacji decyzji ramowej w sprawie orzeczeń zapadłych pod nieobecność oskarżonego do dnia 28 marca 2011 r., w art. 8 ust. 3 decyzji ramowej wprowadzony został przepis przejściowy przewidujący możliwość wyłączenia stosowania decyzji ramowej do dnia 31 grudnia 2013 r. Opóźnienia w implementacji wynikać mogą z problemów systemowych, jakie zasygnalizowane zostały przez niektóre państwa członkowskie UE w momencie przyjmowania decyzji ramowej i konieczności przeprowadzenia złożonych zmian dostosowawczych. Z prawa takiego skorzystały Włochy.[10)]

Konsekwencją złożenia oświadczenia przez dane państwo członkowskie jest uznawanie i wykonywanie przez nie orzeczeń wydanych pod nieobecność danej osoby na rozprawie przez właściwe organy tego państwa członkowskiego UE według dotychczasowych zasad. Te same regulacje znajdą zastosowanie wobec orzeczeń wydanych przez organy tego państwa, które zostały przekazane w celu ich wykonania do innych państw członkowskich UE, które nie skorzystały z prawa do wniesienia takiego oświadczenia.

W odniesieniu do Polski oznacza to, że w relacjach z Włochami, wobec orzeczeń przesłanych do Polski przez właściwe organy tego państwa, jak również wobec orzeczeń polskich sądów wysłanych do tego państwa w celu ich wykonania, zastosowanie znajdą dotychczasowe przepisy zmienianych decyzji ramowych. W przypadku Polski jako państwa wykonania zastosowanie znajdą art. 607u K.p.k. oraz art. 611fg § 1 pkt 10, art. 611fw § 3 pkt 8 K.p.k. w dotychczasowym brzmieniu. Nie będzie natomiast stosowany projektowany przepis art. 607r § 3 K.p.k.

[10)] Dz. Urz. UE L 97/26 z 16.04.2009 r.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Wejście w życie projektowanej ustawy będzie miało wpływ na nieoznaczony krąg podmiotów. Rozwiązania przewidziane w projekcie będą wywierać wpływ na wszystkich uczestników postępowania w sprawach karnych.

2. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i rozwój regionalny

Proponowana regulacja nie będzie oddziaływać na sektor finansów publicznych, rynek pracy, konkurencyjność gospodarki, przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

3. Zgodność regulacji z prawem Unii Europejskiej

Projektowana regulacja jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

4. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy w ramach konsultacji został przekazany do zaopiniowania sądom i prokuraturom apelacyjnym, Sądowi Najwyższemu, Krajowej Radzie Sądownictwa, Rzecznikowi Praw Obywatelskich, Rzecznikowi Praw Dziecka, Prokuratorowi Generalnemu, Stowarzyszeniu Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej, Stowarzyszeniu Sędziów Polskich „Iustitia”, Naczelnej Radzie Adwokackiej, Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, Krajowej Izbie Radców Prawnych, Naczelnej Radzie Adwokackiej, Rudzkiemu Stowarzyszeniu Pomocy Ofiarom Przestępstw w Rudzie Śląskiej, Fundacji Kidprotect.pl, Dolnośląskiemu Stowarzyszeniu Pomocy Ofiarom Przestępstw, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan, Stowarzyszeniu Pomocy Ofiarom Przestępstw „Przywrócić nadzieję” w Giżycku, Siemianowickiemu Stowarzyszeniu Pomocy Ofiarom Przestępstw w Siemianowicach Śląskich, Dolnośląskiemu Siemianowickiemu Stowarzyszeniu Pomocy Ofiarom Przestępstw „Karta 99” we Wrocławiu, Stowarzyszeniu Pomocy Ofiarom Przestępstw im. Ireny Rajkowskiej we Wrocławiu oraz Fundacji Dzieci Niczyje.

W projekcie uwzględniono część uwag zgłoszonych przez podmioty uczestniczące w konsultacjach.

Wielu uczestników konsultacji wyrażało obawy wobec proponowanego art. 540b K.p.k., dotyczącego wznowienia postępowania (Sąd Najwyższy, Sądy Apelacyjne

w Gdańsku, Katowicach, Krakowie i Lublinie, Prokurator Generalny, Prokurator Apelacyjny w Warszawie). Wskazywano m.in. na instytucję przywrócenia terminu zawitego, jako mogącą zastąpić projektowaną podstawę wznowienia postępowania. Powyższy argument nie został jednak uwzględniony. Uznano bowiem, że przywrócenie terminu nie może nastąpić tylko na tej podstawie, że doręczenie miało charakter zastępczy, stanowiące równorzędny sposób doręczenia pism procesowych. Wznowienie postępowania ma zdecydowanie wyższy walor gwarancyjny, zaś wzmocnienie gwarancji procesowej oskarżonego jest podstawowym celem decyzji ramowej. Odwołanie się natomiast do istniejącej i znanej od lat instytucji trudno za takie wzmocnienie uznać. Za uzasadnione uznano natomiast uwagi wskazujące na zbyt liberalną redakcję proponowanego przepisu. W pierwotnym brzmieniu mógłby on otworzyć możliwości nadużyć i matactw procesowych. Z tego też względu w projekcie zastąpiono standard uprawdopodobnienia standardem dowodu i wskazano wprost, że to oskarżony/ skazany jest zobowiązany do wykazania okoliczności faktycznych, na które się powołuje.

Uwzględniono uwagę Sądu Najwyższego w przedmiocie zastosowania przesłanki wiedzy oskarżonego o terminie posiedzenia lub o treści orzeczenia w miejsce przesłanki możliwości zapoznania się jego treścią. Uwzględniono ponadto uwagę Sądu Najwyższego w przedmiocie wykluczenia możliwości wznowienia postępowania na podstawie art. 540b K.p.k., jeżeli w posiedzeniu/rozprawie uczestniczył ustanowiony przez oskarżonego obrońca. Uwzględniono również uwagę Sądu Najwyższego w przedmiocie objęcia możliwością wznowienia nie tylko wypadków doręczenia zastępczego zawiadomienia lub orzeczenia, ale również niedoręczenia ich w ogóle, wbrew ustawowemu obowiązkowi. W wyniku uwagi Sądu Najwyższego dokonano zmiany projektowanego art. 540b § 1 pkt 2 K.p.k., ograniczając zakres jego zastosowania wyłącznie do tych orzeczeń, o których mowa w art. 100 § 2 i 3, a które zostały wydane pod nieobecność oskarżonego. W uzasadnieniu dodano, w wyniku uwzględnienia uwagi Sądu Najwyższego, fragment odnoszący się do potrzeby zastosowania projektowanego art. 540b K.p.k. nie tylko do postępowań ze stosunków międzynarodowych wprost przewidzianych w decyzji ramowej 2009/299, ale do wszystkich postępowań karnych oraz dodano fragment omawiający kwestię tzw. doręczeń informacyjnych.

Nie uwzględniono uwagi Sądu Najwyższego zawierającej krytyczną ocenę propozycji wprowadzenia nowego art. 255a K.k., który w opinii Sądu Najwyższego mógłby być zastąpiony przez zastosowanie konstrukcji karalnego pomocnictwa. Uwaga powyższa została uznana za niezasadną z uwagi na okoliczność, że art. 255a K.k. ma na celu pełną

implementację art. 3 ust. 1 lit. c) decyzji ramowej 2008/919/WSiSW definiującego przestępstwo prowadzenia szkoleń na potrzeby terroryzmu. Przestępstwo to zostało zdefiniowanie jako dostarczanie wskazówek dotyczących metod lub technik, w tym w szczególności tych wymienionych w decyzji ramowej, na potrzeby popełnienia (przez inną osobę) jednego z przestępstw terrorystycznych, przy czym sprawca musi mieć świadomość, że przekazywane umiejętności będą w tym celu wykorzystane. Takie zachowanie istotnie spełnia przesłanki pomocnictwa z art. 18 § 3 K.k., ale tylko w przypadku gdy adresowane jest do konkretnie oznaczonych osób. Luka, której dotyczy projektowany przepis, obejmuje całkiem realne sytuacje, gdy zachowanie sprawcy nie jest ukierunkowane na konkretną osobę czy grupę osób, np. materiały instruktażowe dotyczące popełniania przestępstw o charakterze terrorystycznym umieszczone są na stronach internetowych, dostępnych dla nieograniczonej liczby osób. Takie zachowania pozostawałyby w obecnym stanie prawnym bezkarne, nie można by ich bowiem zakwalifikować jako pomocnictwa.

Nie uwzględniono uwagi Sądów Apelacyjnych: w Katowicach, Lublinie i Krakowie, Prokuratury Apelacyjnej w Warszawie, Prokuratury Okręgowej w Krakowie, zawierającej krytykę art. 540b K.p.k., pod kątem możliwości nadużywania tej instytucji, stanowiącej z założenia środek nadzwyczajny. Uwagę uznano za nieuzasadnioną ze względu na wprowadzenie zmian redakcyjnych w projektowanym art. 540b K.p.k., polegających na obciążeniu skazanego ciężarem dowodu, co wydaje się niwelować obawy o nadużywanie projektowanej instytucji.

5. Zainteresowanie pracami nad projektem ustawy

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej, stosownie do postanowień ustawy z 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.). Nie zgłoszono zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie art. 7 powołanej ustawy.

30/06/KC